

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 190/04-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Petra Magulu, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cp 79/2002 na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2004 takto

r o z h o d o l :

Základné právo Petra Magulu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cp 79/2002 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 190/04 z 10. júna 2004 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Petra Magulu, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cp 79/2002.

Sťažovateľ uviedol, že žalobou podanou okresnému súdu 14. novembra 2002 sa domáhal rozhodnutia vo veci odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Veci bola pridelená sp. zn. 16 Cp 79/2002 a do dňa predloženia sťažnosti ústavnému súdu nebol podľa jemu dostupných informácií vykonaný vo veci žiadny relevantný úkon. Sťažovateľ podrobne popísal svoj zdravotný stav, ako aj výsledky lekárskeho vyšetrenia, pričom uviedol, že choroba má vážny dopad na kvalitu jeho rodinného života a jeho pracovný potenciál je veľmi znížený. Príslušnou posudkovou komisiou bol uznaný za čiastočne invalidného, čo iba potvrdzuje nezvratný a zhubný vplyv choroby z povolania na jeho organizmus. Od 1. marca 2004 je držiteľom preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Tým aj odôvodnil rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že:

„1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn.: 16 Cp 79/2002 porušil právo p. Petra Magulu..., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cp 79/2002 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Petrovi Magulovi... priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 250.000,- Sk..., ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia p. Petra Magulu..., tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, advokátovi JUDr. J. F. ...“

Sťažovateľ vyčíslił trovy právneho zastúpenia na 10 793,30 Sk a zároveň uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 3461/2004 z 11. októbra 2004. Uviedol, že prvý úkon okresného súdu bol vykonaný 3. februára 2003, keď bola žaloba doručená účastníkom konania na vyjadrenie so žiadosťou o predloženie listinných dôkazov. Dňa 12. februára 2003 Istrochem, a. s. (ďalej len „žalovaný“), žiadal doplniť žalobu o prílohy. Dňa 11. augusta 2003 sťažovateľ žiadal upraviť žalobný petit na sumu 2 084 250 Sk. Dňa 30. marca 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na doloženie dokladov v potrebnom počte rovnopisov, inak ich vyhotoví na náklady sťažovateľa. Dňa 1. apríla 2004 právny zástupca sťažovateľa navrhol rozšíriť žalobu o vedľajšieho účastníka Sociálnu poisťovňu. Dňa 28. júna 2004 okresný súd vyzval žalovaného a vedľajšieho účastníka na vyjadrenie k návrhu na rozšírenie návrhu. Predmetnú vec hodnotí predseda okresného súdu ako skutkovo a právne náročnú, ktorá sa nezaobíde bez znaleckého dokazovania týkajúceho sa posúdenia, či ide o chorobu z povolania, a výšky náhrady škody. Uviedol, že vo veci vznikol prietah v čase od 12. februára 2003 do 30. marca 2004, v ostatnom období sa vo veci konalo plynule. V závere svojho vyjadrenia uviedol, že netrvá na ústnom prejednaní veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci:

Dňa 14. novembra 2002 sťažovateľ podal okresnému súdu žalobu o plnenie proti žalovanému spolu s prílohami a splnomocnením na jeho zastupovanie.

Dňa 3. februára 2003 zákonný sudca vydal pokyn kancelárii na doručenie žaloby žalovanému s výzvou, aby sa k nej vyjadril v termíne 15 dní.

Dňa 12. februára 2003 sa k veci vyjadril žalovaný.

Dňa 28. februára 2003 sťažovateľ žiadal vytýčenie pojednávania.

Dňa 11. augusta 2003 sťažovateľ predložil okresnému súdu návrh na úpravu petitu rozhodnutia s prílohou.

Dňa 30. marca 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na doloženie dokladov v potrebnom počte rovnopisov.

Dňa 1. apríla 2004 sťažovateľ predložil listinné dôkazy.

Dňa 25. mája 2004 okresný súd doručil výzvu vedľajšiemu účastníkovi.

Dňa 9. júna 2004 sa k veci vyjadril vedľajší účastník.

Dňa 28. júna 2004 boli vyzvaní žalovaný aj vedľajší účastník, aby sa vyjadrili k návrhu sťažovateľa.

Dňa 22. júla 2004 sa k veci vyjadrila Sociálna poisťovňa ako vedľajší účastník.

Dňa 2. augusta 2004 sa k veci vyjadril zástupca žalovaného.

Dňa 22. októbra 2004 bol spis spolu s vyjadrením predsedu okresného súdu doručený ústavnému súdu.

III.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (III. ÚS 168/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu.

Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Predmetom konania na okresnom súde vo veci vedenej pod sp. zn. 16 Cb 79/02 je odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zhodne s predsedom okresného súdu možno prisvedčiť, že ide o skutkovo a právne náročnú vec, kde možno očakávať dôvodne aj znalecké dokazovanie.

Pri posudzovaní podľa kritéria správanie účastníka je potrebné zdôrazniť, že tento až po 9 mesiacoch žiadal úpravu petitu, hoci dôvod označenia vedľajšieho účastníka Sociálnej poisťovne bol daný už pri podaní žaloby 14. novembra 2002. Rovnako ďalšie listinné dôkazy sťažovateľ predkladal až po výzve súdu 1. apríla 2004.

Aj keď postoj sťažovateľa nemožno jednoznačne označiť za pasívny, do určitej miery prispel k vzniknutému stavu, keď napríklad rozšírenie účastníkov znamenalo nové kolo vyjadrení k návrhu, čo mohlo byť vykonané už po podaní návrhu a pri presnom určení účastníkov mohla táto problematika procesných úkonov byť riešená urýchlene.

K samotnému postupu okresného súdu je potrebné prisvedčiť predsedovi okresného súdu, že tu vzniklo obdobie nečinnosti, ktoré možno hodnotiť ako priet'ah vo veci, medzi 11. augustom 2003, keď s'ťažovateľ podal návrh na úpravu petitu, a 30. marcom 2004, keď okresný súd vyžiadal prílohy od s'ťažovateľa. Z tejto doby 4 mesiace predstavujú obdobie, ktoré možno hodnotiť ako nečinnosť, a tým i zbytočný priet'ah vo veci. Ide však o ojedinelý priet'ah v konaní, ktorý nemožno považovať za taký významný, aby založil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/02, II. ÚS 57/01), pričom jednorazový „výpadok“ v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných priet'ahov v konaní.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, že s'ťažovateľom označené základné právo porušené nebolo. Zároveň je potrebné uviesť, že okresný súd vzhľadom na zákonnú úpravu a predmet konania je povinný vo veci postupovať so snahou o urýchlené rozhodnutie vo veci.

Keďže priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a prikázanie okresnému súdu, aby vo veci konal, je viazané na výrok ústavného súdu o namietanom porušení označeného základného práva (ktoré však v predmetnej veci vyslovené nebolo), ústavný súd sa pri svojom rozhodovaní uvedenými návrhmi s'ťažovateľa nezaoberal.

Podľa § 36 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovateľ v konaní neuspel, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa jeho návrhom na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2004